Jaarverantwoording Kinderopvang 2023, gemeente Emmen

Inleiding
De kinderopvang omvat de volgende voorzieningen: Kinderdagverblijven (KDV), Buitenschoolse Opvang (BSO), Gastouderbureaus (GOB) en Voorzieningen voor Gastouderopvang (VGO). Gemeenten zijn volgens de Wet kinderopvang verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de kwaliteit van kinderopvangvoorzieningen. Het College van burgemeester en wethouders legt over de uitvoering van haar taken jaarlijks verantwoording af aan zowel de gemeenteraad (de horizontale toezichthouder), als de Inspectie van het Onderwijs (de interbestuurlijk toezichthouder). Verantwoording richting de Inspectie vindt plaats via de jaarverantwoording. Deze moet uiterlijk 1 juli worden ingediend en betreft het verslag van het voorgaande kalenderjaar.

Opbouw van de Jaarverantwoording
De jaarverantwoording over 2023 bestaat uit twee delen. Deel A van de vragenlijst bevat vragen over de uitvoering van de wettelijke taken. Deel B bevat benchmarkgegevens die u kunt gebruiken om de gegevens van uw gemeente te vergelijken met die van gemeenten in dezelfde grootteklasse, dezelfde GGD-regio en gegevens op landelijk niveau.

DEEL A

De vragen in deel A hebben betrekking op de volgende vier wettelijke taken van gemeenten:

1. Het juist, actueel en volledig houden van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK).
2. Het tijdig afhandelen van aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe kinderopvangvoorzieningen.
3. Het laten uitvoeren van de wettelijk verplichte inspecties door de GGD.
4. Handhavend optreden.

1 Criterium Registervoering

Toelichting wettelijke taak

Het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) is het online basisregister voor de kinderopvang waarin de gegevens van alle voorzieningen (KDV, BSO, GOB en VGO) door de gemeente worden geregistreerd. Het LRK moet juist en volledig zijn gevuld en het moet actueel zijn.

Dit betekent, onder andere dat de gemeente:

- In het LRK moet opnemen en actueel houden op welke kinderdagverblijven er gesubsidieerde voorschoolse educatie wordt aangeboden;
- Binnen redelijke termijn (8-10 weken) moet besluiten op door houders ingediende wijzigingsverzoeken aangaande reeds geregistreerde voorzieningen;
- Formele handhavingsbesluiten in het LRK moet publiceren nadat deze onherroepelijk zijn geworden.

NB: Het gaat bij dit criterium uitdrukkelijk om het op orde zijn van het LRK, niet om het op orde zijn van GIR-Handhaven.

Verantwoordingsinformatie registervoering

Was de in 2023 in het LRK opgenomen informatie over het aanbod van voorschoolse educatie op de kinderdagverblijven in uw gemeente correct?

- (●) Ja
- ( ) Nee, niet altijd
- ( ) Anders, namelijk

Heeft de gemeente in 2023 binnen redelijke termijn beslist op de door houders ingediende wijzigingsverzoeken en de betreffende wijzigingen ook doorgevoerd in het LRK?

- (●) Ja
- ( ) Nee, niet altijd
- ( ) Anders, namelijk

Heeft de gemeente alle formele handhavingsbesluiten (aanwijzing, bestuurlijke boete, last onder dwangsom, last onder bestuursdwang of exploitatieverbod) die in het verslagjaar 2023 onherroepelijk zijn geworden, gepubliceerd in het LRK?

- (●) Ja

- ○ Nee, niet allemaal
- ○ Niet van toepassing. Er zijn in 2023 geen formele handhavingsbesluiten onherroepelijk geworden.

2 Criterium tijdig afhandelen van aanvragen voor nieuwe voorzieningen

Toelichting wettelijke taak

Dit criterium betreft het tijdig afhandelen van alle aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe kinderopvangvoorzieningen in het LRK. Voor het tijdig afhandelen van aanvragen wordt een termijn gehanteerd van tien weken, eventueel vermeerderd met de (in het LRK vastgelegde) opschorting. Binnen deze termijn moet de voorziening in het LRK de vervolgstatus ‘geregistreerd’, ‘afgewezen’ of ‘ingetrokken’ hebben gekregen.

Verantwoordingsinformatie tijdig afgehandelde aanvragen

De gemeente heeft in de periode 1 oktober 2022 tot 1 oktober 2023 33 aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen ontvangen, waarvan er 33 tijdig afgehandeld zijn. Dit betekent dat 100% van de aanvragen tijdig afgehandeld is.

NB: Er is voor de termijn van 1 oktober 2022 tot 1 oktober 2023 gekozen, omdat aanvragen die aan het einde van deze periode zijn binnengekomen nog voor 31 december 2023 konden worden afgehandeld.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

3 Criterium uitvoering inspecties

Toelichting wettelijke taak

Het toezicht op de kinderopvang wordt door de GGD uitgevoerd in opdracht van de gemeente. Hierbij geldt het volgende:

- Iedere nieuwe KDV, BSO, GOB en VGO dient voor registratie in het LRK geïnspecteerd te worden met een onderzoek voor registratie.
- Bij iedere geregistreerde KDV, BSO en GOB dient binnen 3 maanden na inschrijving in het LRK een onderzoek na registratie plaats te vinden. In het jaar na het onderzoek na registratie vindt een vervolgonderzoek na registratie plaats. Op basis van deze twee onderzoeken stelt de GGD een risicoprofiel op voor de locatie. Vervolgens voert de GGD, op basis van het risicoprofiel, jaarlijks een onderzoek uit. Het risicoprofiel wordt na elk jaarlijks onderzoek (en na eventuele nadere onderzoeken) geactualiseerd.
- Van de geregistreerde VGO moet vanaf 1 januari 2023 tenminste 50% jaarlijks worden geïnspecteerd. Daarnaast geldt dat, beginnend vanaf 2023, iedere geregistreerde VGO minstens 1 keer per 3 jaar moet worden geïnspecteerd.

NB: Wat betreft de inhoud van het jaarlijks onderzoek bij KDV, BSO en GOB bestaat sinds 2022 de mogelijkheid om deze inspecties flexibel in te richten.

Verantwoordingsinformatie

De GGD heeft in het verslagjaar 2023 138 van de 138 geregistreerde KDV, BSO en GOB geïnspecteerd met een onderzoek na registratie of een jaarlijks onderzoek. Dat betekent dat 100% van de voorzieningen is geïnspecteerd.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

Op 1 januari 2023 stonden 140 VGO geregistreerd. Hiervan zijn er 30 in de loop van jaar uitgeschreven en niet geïnspecteerd. Het aantal VGO dat de basis vormt voor het percentage geïnspecteerde voorzieningen is daarom 110.

De GGD heeft in het jaar 2023 47 VGO geïnspecteerd. Dat betekent dat de steekproef van geïnspecteerde voorzieningen 42.7% bedraagt.

De GGD heeft minder dan 50% van de geregistreerde VGO geïnspecteerd
U kunt hieronder toelichten hoe dit komt.

De Wet kinderopvang maakt gemeenten verantwoordelijk voor de toezicht en handhaving op kinderopvang. In opdracht van de gemeente voert de GGD dit toezicht uit en adviseert de gemeente hierover. De GGD heeft verantwoord waarom er niet aan deze norm is voldaan.

In 2023 heeft het team THZ, dat verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de inspecties, op personele bezetting een roerig jaar gehad door een herverdeling van het secretariaat, een aantal langdurig zieken en het vertrek van meerdere toezichthouders in korte tijd. Ondanks de inspanningen om deze problemen op te lossen werd medio 2023 duidelijk dat met de formatie op dat moment niet alle wettelijke taken zouden kunnen worden uitgevoerd.

Daarom moesten keuzes gemaakt worden met betrekking tot de werkzaamheden. Toezicht en handhaving kinderopvang werkt met het principe risico-gestuurd toezicht: elke geregistreerde locatie heeft een risicoprofiel, waarbij op basis van voorgaande jaren een inschatting wordt gemaakt met betrekking tot de inspectie-intensiteit: groen-geel-oranje-rood.
Bij rode locaties is er een relatief hogere kans dat er niet aan de wettelijke normen wordt voldaan.

Om deze reden daarom de keuze gemaakt om de beschikbare capaciteit in te zetten met de volgende prioriteiten:
1. rode en oranje locaties dagopvang en BSO;
2. gele locaties dagopvang en BSO;
3. groene locaties dagopvang en BSO die werden geinspecteerd middels light-inspecties;
4. 25% (ipv 50%) controle van de gastoudervoorzieningen, evenredig verdeeld over de verschillende gemeenten.

Vanaf medio oktober is, na overleg met de gemeenten, gestart met de zogenoemde light-inspecties. Dit zijn korte bezoeken waarbij gekeken is naar een minimaal aantal wettelijke voorwaarden. Bij een geel profiel zijn ook overtredingen uit voorgaande jaren meegenomen.

Voor gemeente Emmen komt dit op het volgende neer:
Alle locaties voor dagopvang en BSO hebben een jaarlijks onderzoek gehad, al dan niet middels een light inspectie.
Aantal geregistreerde locaties voor dagopvang en BSO: 143.
Aantal locaties met een light inspectie: 21.

Geplande steekproef 2023 voor gastoudervoorzieningen: 70.
Aantal bezochte gastoudervoorzieningen 2023: 48.
Percentage bezochte gastoudervoorzieningen: 42,7%.

Voor 2024 zal ook weer geprioriteerd worden op risico-profiel. Anders dan voorgaande jaren wordt er nu voorrang gegeven aan de locaties die in 2023 een light-inspectie hebben gehad.

Als bijlage bij het rapport is de motiveringsbrief van de GGD opgenomen.

4 Criterium Handhaving

Toelichting wettelijke taak

Wanneer de houder niet voldoet aan de geldende kwaliteitseisen heeft de gemeente een beginselplicht tot handhaven. De gemeente ziet ook toe op de naleving van de opgelegde handhavingsbesluiten.

Het College houdt zich bij het nemen van besluiten aan haar eigen handhavingsbeleid. Alleen in bijzondere omstandigheden mag het College afzien van handhaven. We noemen dit ‘beredeneerd niet handhaven’. Voorbeelden van bijzondere omstandigheden zijn: concreet zicht op legalisatie of specifieke situaties waarin handhaven dusdanig onevenredig zou zijn (in verhouding tot de daarmee te dienen belangen) dat in die situatie van handhaving moet worden afgezien.

De informele handhavingsinstrumenten die het College tot haar beschikking heeft, zijn:
- (schriftelijke) waarschuwing;
- overleg en overreding.

De formele handhavingsinstrumenten die het College tot haar beschikking heeft, zijn afkomstig uit de Wet kinderopvang (Wko) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit zijn:
- aanwijzing (Wko);
- last onder dwangsom (Awb);
- last onder bestuursdwang (Awb);
- exploitatieverbod (Wko);
- intrekken toestemming tot exploitatie (Wko)
- bestuurlijke boete (Awb).

Tevens kan de gemeente een door de GGD-toezichthouder gegeven schriftelijk bevel verlengen.

De gemeente heeft de mogelijkheid om zowel herstellend als bestraffend (met een bestuurlijke boete) te handhaven. Herstellende en bestraffende handhaving kunnen naast elkaar worden ingezet. Tekortkomingen worden doorgaans door de GGD in het toezicht geconstateerd, maar de gemeente kan ook handhaven op tekortkomingen die zij zelf constateert.

In de Wko noch de Awb wordt een termijn gegeven waarbinnen gemeenten moeten besluiten om wel of niet tot handhaving over te gaan. Maar gezien het doel van de handhaving (het opheffen van de situatie dat een kinderopvangvoorziening niet voldoet aan de kwaliteitseisen), en het maatschappelijk belang van verantwoorde kinderopvang, ligt het voor de hand dat de gemeente zo snel mogelijk een besluit neemt.

Informatie over het gebruik van GIR-Handhaven door de gemeente

Maakte uw gemeente gedurende het gehele jaar 2023 bij de uitvoering van de handhavingstaak gebruik van GIR-Handhaven?

- (●) Ja
- ( ) Nee

Informatie over de inzet en het resultaat van herstelaanbod

Wanneer er tijdens een inspectie tekortkomingen zijn geconstateerd, kan de GGD-inspecteur de houder in bepaalde gevallen een herstelaanbod doen. De houder krijgt dan de gelegenheid om de tekortkoming voor afronding van het inspectierapport te herstellen. Dit herstelaanbod is een eerste actie om de tekortkomingen op te lossen.

N.B.: Ook als de tekortkomingen wel zijn hersteld, is het mogelijk dat de gemeente er, gezien de aard van de tekortkoming, voor kiest een handhavingsactie in te zetten.

Onderstaande tabel geeft, naast een beeld van de inzet van herstelaanbod, ook een beeld van het resultaat van het herstelaanbod dat in het verslagjaar door de GGD is ingezet.

Tabel 1: Inzet en resultaat van herstelaanbod op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten, dus met en zonder het advies 'handhaven'

Emmen 2023	**Aantal**	**Percentage**
Beoordeelde voorwaarden zonder tekortkoming	4429	99.3%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, geen herstelaanbod	32	0.7%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, wel herstelaanbod	0	0%
Tekortkoming hersteld	*0*	*0%*
Tekortkoming niet hersteld	*0*	*0%*
Totaal	**4461**	**100%**

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingstrajecten bij rapporten met advies 'handhaven'

Wanneer het inspectierapport definitief is geworden, wordt het ter beschikking gesteld aan de gemeente. De gemeente moet vervolgens alle rapporten waarin de GGD het advies "handhaven" geeft, oppakken.

De GGD heeft 169 afgeronde inspecties uitgevoerd. In 16 van deze inspectierapporten werd de gemeente geadviseerd te handhaven conform het handhavingsbeleid. Dat betekent dat het percentage rapporten met het advies 'handhaven' 9.5% bedraagt.

Naar aanleiding van de 16 inspectierapporten met het advies 'handhaven' heeft de gemeente 16 handhavingstrajecten ingezet. Dat betekent dat 100% van de rapporten met een handhavingsadvies door de gemeente is opgepakt.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingsacties bij tekortkomingen

Onderstaande tabel geeft weer in welke mate de gemeente handhavingsacties heeft ingezet.

NB: het totaal beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen bedraagt 32. Het onderaan in tabel 2 genoemde totaal kan hiervan afwijken (groter zijn) doordat gemeenten in de praktijk soms meerdere acties registreren op dezelfde tekortkoming. In dergelijke gevallen tellen de percentages ook op tot meer dan 100%.

Tabel 2: Ingezette handhavingsacties op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten met een handhavingsadvies (NB: dit is inclusief de tekortkomingen in deze rapporten die hersteld zijn na herstelaanbod)

Emmen 2023	**Aantal**	**Percentage**
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop een handhavingsactie is ingezet	32	100%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd, omdat de tekortkoming is opgelost na herstelaanbod	0	0%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd vanwege andere redenen	0	0%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarvoor geen handhavingsactie is geregistreerd in GIR-Handhaven	0	0%
Totaal	32	**100%**

Op de in totaal 32 tekortkomingen uit alle inspectierapporten met een handhavingsadvies heeft de gemeente:

- 32 keer een handhavingsactie ingezet,
- 0 keer beredeneerd niet gehandhaafd vanwege herstel na herstelaanbod,
- 0 keer beredeneerd niet gehandhaafd vanwege andere redenen, en
- 0 keer geen handhavingsactie geregistreerd in GIR-Handhaven.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

5 Aanvullende toelichting (niet van invloed op de beoordeling van de uitvoering van de wettelijke taken)

De doelstelling van toezicht en handhaving op de kinderopvang is: het bevorderen van veilige en kwalitatief hoogstaande kinderopvang. Naast het uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving kunnen gemeenten ook andere activiteiten (laten) uitvoeren die aan dit doel bijdragen. U kunt dan bijvoorbeeld denken aan preventieve handhavingsactiviteiten, zoals houderbijeenkomsten, en het aanbrengen van specifieke aandachtspunten in toezicht en handhaving.

Indien gewenst, kunt u hieronder aangeven welke activiteiten er (naast de wettelijke taken) in 2023 in uw gemeente zijn uitgevoerd.

DEEL B

Benchmarkgegevens

De volgende tabellen kunnen worden gebruikt om de gegevens van de gemeente te vergelijken met die van gemeenten in dezelfde grootteklasse, gemeenten in dezelfde GGD-regio en gegevens op landelijk niveau.

Percentage tijdig afgehandelde aanvragen	2023
Emmen	100%
Gemeenten 100000 tot 150000 inwoners	95.2%
GGD-Regio	97%
Landelijk	96.2%

Percentage uitvoering inspecties geregistreerde KDV, BSO, GOB	2023
Emmen	100%
Gemeenten 100000 tot 150000 inwoners	96.8%
GGD-Regio	99.4%
Landelijk	96%

Steekproefpercentage uitvoering inspecties geregistreerde VGO	2023
Emmen	42.7%
Gemeenten 100000 tot 150000 inwoners	63.3%
GGD-Regio	52%
Landelijk	60%

Herstelaanbod	% tekortkomingen waarop herstelaanbod is aangeboden 2023	% tekortkomingen hersteld na herstelaanbod 2023
Emmen	0%	0%
Gemeenten 100000 tot 150000 inwoners	1.3%	1.3%
GGD-Regio	0.5%	0.5%
Landelijk	1.6%	1.5%

Percentage inspectierapporten met advies 'handhaven'	2023
Emmen	9.5%
Gemeenten 100000 tot 150000 inwoners	10.5%
GGD-Regio	12.9%
Landelijk	14.3%

Handhaving 2023	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop een handhavingsactie is ingezet	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop beredeneerd niet gehandhaafd is vanwege herstel na herstelaanbod	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop beredeneerd niet gehandhaafd is vanwege andere redenen	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop geen handhavingsactie is geregistreerd
Emmen	100%	0%	0%	0%
Gemeenten 100000 tot 150000 inwoners	68.7%	15.4%	14.6%	2.7%
GGD-Regio	78.3%	0.3%	7.7%	16%
Landelijk	68.3%	10.9%	17.3%	7.3%

Verantwoording Toezicht Kinderopvang 2023
10-01-2024

Wettelijk kader
De Wet kinderopvang maakt gemeenten verantwoordelijk voor de toezicht en handhaving op kinderopvang. In opdracht van de gemeente voert de GGD dit toezicht uit en adviseert de gemeente hierover.

De wettelijke taak omvat de volgende inspecties:
- jaarlijks onderzoek bij kindcentra (kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang) en gastouderbureaus
- jaarlijks onderzoek bij 50% van de gastoudervoorzieningen
- onderzoek voor en na registratie bij nieuwe kindcentra en houderwijzigingen
-onderzoek voor registratie bij nieuwe gastouders
- nader onderzoek na geconstateerde overtredingen
- incidenteel onderzoek bij wijzigingen of signalen

Aanleiding waarom we waren genoodzaakt keuzen te maken
In 2023 heeft team THZ, verantwoordelijk voor het uitvoeren van de inspecties, op personele bezetting een roerig jaar gehad. Naast een herverdeling van het secretariaat kreeg het team te maken met een aantal langdurige zieken en met het vertrek van meerdere toezichthouders in korte tijd.
Ondanks genomen maatregelen om het team met andere medewerkers secretarieel te ondersteunen en nieuwe toezichthouders te gaan werven werd medio 2023 duidelijk dat met de formatie op dat moment niet alle wettelijke taken zouden kunnen worden uitgevoerd.

Motivatie gemaakte keuze
Zoals aangegeven vallen alle typen inspectieonderzoek onder de wettelijke taak van de gemeenten. Toezicht en handhaving kinderopvang werkt met het principe risico-gestuurd toezicht:
Elke geregistreerde locatie heeft een risicoprofiel, waarbij op basis van voorgaande jaren een inschatting wordt gemaakt met betrekking tot de inspectie-intensiteit: groen-geel-oranje-rood.
Bij “rode” locaties is er een relatief hogere kans dat er niet aan de wettelijke normen wordt voldaan.

Om deze reden daarom de keuze gemaakt om de beschikbare capaciteit in te zetten met de volgende prioriteiten:
1. Rode en oranje locaties
2. Gele locaties
3. Groene locaties, ook “Light-inspecties”
4. 25% (ipv 50%) van alle gastouders, evenredig verdeeld over de verschillende gemeenten

Vanaf medio oktober is, na overleg met de gemeenten, gestart met de ”light-inspecties”. Dit zijn korte bezoeken waarbij gekeken is naar een minimaal aantal wettelijke voorwaarden. Bij een geel profiel zijn ook overtredingen uit voorgaande jaren meegenomen.

Voor uw gemeente komt dit op het volgende neer:
Alle locaties hebben een jaarlijks onderzoek gehad, al dan niet middels een light inspectie.

aantal geregistreerde locaties	aantal locaties met een light inspectie
143	21

geplande steekproef 2023	aantal bezochte gastouders 2023
70	48

Voor 2024 zal ook weer geprioriteerd worden op risico-profiel. Anders dan voorgaande jaren wordt er nu voorrang gegeven aan de locaties die in 2023 een light-inspectie hebben gehad.